

Prof. Dr. Erdoğan MOROĐLU

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Emekli Öğretim Üyesi

Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı

Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş

3. Baskı

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXXV

GİRİŞ

GENEL OLARAK SERMAYE ARTIRIMI

I. KAVRAM	1
1. Sermaye ve Sermaye Artırımı.....	1
2. Sermaye Artırımı Hakkı.....	3
II. SERMAYE ARTIRIMI TÜRLERİ	5
1. Esas Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımı Türleri	5
a) Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı	5
b) İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı.....	7
c) Halka Açık Olan ve Olmayan Sermaye Artırımı	8
d) Kısa Yoldan Artırım.....	8
2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımı	9
3. Şarta Bağlı Sermaye Artırımı	12
III. SERMAYE ARTIRIMININ AMAÇ VE NEDENLERİ	13
1. Esas Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri.....	13
a) Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri	13
b) İç Kaynaklardan Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri...	17
2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Göre Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri.....	20
3. Şarta Bağlı Sermaye Artırımının Amaç ve Nedenleri	21

IV. SERMAYE ARTIRIMININ HUKUKEN KORUNMAYAN AMAÇ VE NEDENLERİ	21
V. SERMAYE ARTIRIMINI DÜZENLEYEN HÜKÜMLER	24
1. Türk Ticaret Kanunu'nda Yer Alan Hükümler.....	24
2. Sermaye Piyasası Mevzuatı	25
3. Vergi Mevzuatı	26
4. Diğer Kanunlarda Yer Alan Hükümler	27
VI. SERMAYE ARTIRIMININ HUKUKİ NİTELİĞİ	28
1. Esas Sermaye Sistemine Göre	28
2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Göre	37
3. Şarta Bağlı Sermaye Sistemine Göre	38
VII. SERMAYE ARTIRIMININ KURAL OLARAK İHTİYARİ OLUŞU	39

BİRİNCİ KISIM

ESAS SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ BÖLÜM

DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA	41
II. DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMINDA KONULABİLECEK SERMAYE TÜRLERİ	42
III. DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMININ ÖN KOŞULLARI	43
1. Önceki Sermaye Taahhütlerinin Ödenmiş Olması	43
a) Kural Olarak	43
b) İstisna: Mevcut Sermayeye Oranla Önemli Olmayan Sermaye Taahhütlerinin Ödenmemiş Olması	47

c) Nakit, Ayın, Hak ve Alacak Şeklindeki İştirak Taahhütlerinin Ne Zaman İfa Edilmiş Sayılacağı.....	48
ç) Eski Sermaye Taahhütlerinin Ödenmiş Olduğunun Belgelenmesi.....	52
d) TTK'nun 456/1. Maddesindeki Ön Şarta Uyulmamasının Sonuçları.....	52
2. Ortaklığın Serbest İç Kaynakları Sermayeye Dönüştürülmeden Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı Yapılmaması.....	53
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması.....	54
4. TTK.nun 376/2 ve 3. Maddesi Gereklere Uyulması Sorunu....	57
5. Son Şart: Sermaye Artırımının Üç Ay İçinde Tescili.....	60

BİRİNCİ AYIRIM

HALKA AÇIK OLMAYAN ANONİM ORTAKLIKLARDA YENİ PAYLAR ÇIKARILARAK DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ ALT AYIRIM

HALKA AÇIK OLMAYAN ANONİM ORTAKLIKLARDA DIŞ KAYNAKLARDAN HALKA AÇIK OLMAYAN SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA	61
1. Yönetim Kurulu Tarafından Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	62
2. Sermaye Olarak Konulan ve/veya Devir Alınan Paradan Başka Sermayeye Değer Biçilmesi.....	62
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni.....	65
4. Genel Kurul Toplantısı – Sermayenin Artırılması Kararı.....	66
a) Genel Açıklama.....	66

b) Genel Kurul Toplantısı.....	67
aa) Davete yetkili olanlar.....	67
bb) Davetin şekli ve gündem.....	68
cc) Davetsiz genel kurul.....	70
c) Toplantı ve Karar	71
aa) Toplantı.....	71
bb) Karar	73
cc) Kararın içeriği	76
d) Artırım Kararının Hükmü.....	77
e) Artırım Kararının Hükümsüzlüğü	79
5. İmtiyazlı Paysahiplerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Onama Kararları.....	80
6. Artırılan Sermayeye İştirak Taahhüdü ve Ödemeler.....	85
a) Yeni Pay Alma Hakkı ve İştirak Taahhüdü	85
aa) Yeni pay alma hakkı	85
bb) İştirak taahhüdü.....	88
aaa. Hukuki niteliği.....	88
bbb. Şekli ve içeriği.....	89
ccc. İştirak taahhüdünün hükmü.....	90
ddd. İştirak taahhütlerinin hükümsüzlüğü ve bunun ileri sürülmesi	91
eee. İştirak taahhütnamesindeki şekil noksanının ıslahı.....	93
b) Artırılan Sermayenin Tamamının Taahhüt Edilmemesi ve Buna Karşı Önlemler.....	95
c) Nakdi Sermaye Taahhüdünün Ödenmesi ve Tevdii	97
7. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	100
8. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	101
a) Ticaret Siciline Tescil.....	101
aa) Tescil başvurusu	101
bb) Sicile tescil edilecek hususlar.....	104
cc) Tescilin hükmü	105
b) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde İlân.....	107

II. YENİ PAYLAR İÇİN PAYSENEDİ ÇIKARILMASI VE VERGİSEL YARARI	109
--	-----

İKİNCİ ALT AYIRIM

HALKA AÇIK OLAN VE OLMAYAN ANONİM ORTAKLIKLARDA DIŞ KAYNAKLARDAN HALKA AÇIK SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA	111
II. ARTIRIM MERASİMİ	113
1. Yönetim Kurulu Tarafından Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması ve İzahname Düzenlenmesi.....	113
2. SPKuru'nun Onayı (Uygun Görüşü).....	116
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması	119
4. Genel Kurulun Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Kararı.....	120
5. İmtiyazlı Payscalelerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Onama Kararları.....	121
6. Aracılık Sözleşmesi ve Konsorsiyumu Düzenlenmesi.....	121
7. Mevcut Payscaleleri Tarafından Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması	122
8. Halkın Yeni Payları Satın Almaya Daveti - Sirkülerin Yayınlanması	124
9. Halka Arz ve Satış	124
10. İştirak Taahhüdü	126
11. Satılan Payların Bedellerinin Ödenmesi.....	127
12. Payların Tamamının Halka Satılamaması	128
13. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) Anonim Şirketine Bildirim... ..	128
14. Yönetim Kurulunun Yazılı Beyanı	129
15. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	130
16. Yeni Payscalelerinin Çıkarılması ve Sahiplerine Verilmesi	131

17. Payları İlk Kez Halka Arzolanacak Ortaklıkların Yükümlülükleri.....	132
--	-----

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM

KISA YOLDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA	132
II. ARTIRIM MERASİMİ	134
1. Yönetim Kurulunca Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	135
2. Sermaye Olarak Konulacak veya Devralınacak Ayın ve Haklara Değer Biçilmesi ve Buna İlişkin Rapor	135
3. Gerekliyse Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması	136
4. Genel Kurulun Sermayenin Artırıldığını ve Artırılan Sermayenin Tamamının Taahhüt Edilmiş ve Peşin Ödenmesi Gereken Nakdi Sermayenin Ödenmiş Olduğunu Tespit Eden Kararı	136
5. İmtiyazlı Paysahiplerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Kararları.....	137
6. Yönetim Kurulu Tarafından TTK.nun 457. Maddesine Göre Bir “Beyan” Hazırlanıp İmzalanarak Tescil Talebi ile Birlikte Ticaret Siciline Verilmesi	137
7. Genel Kurulun Artırımı İlişkin Anasözleşme Değişikliği Kararının Ticaret Siciline Tescili ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde İlan Edilmesi	137

İKİNCİ AYIRIM

YENİ PAY ALMA HAKKI

I. TANIMI VE İŞLEVİ	137
II. YENİ PAY ALMA HAKKININ NİTELİKLERİ	142
III. YENİ PAY ALMA HAKKI TÜRLERİ	144
1. Kaynağına Göre	144

a) Kanuni Yeni Pay Alma Hakkı.....	145
b) Sözleşmeden Doğan Yeni Pay Alma Hakkı	145
2. Kullanılma Şekline Göre.....	146
a) Doğrudan Yeni Pay Alma Hakkı	146
b) Dolaylı Yeni Pay Alma Hakkı.....	146
3. Ödemeyi Gerektirip Gerektirmemesine Göre	149
a) Ödemesiz (Bedelsiz) Yeni Pay Alma Hakkı	149
b) Ödemeli Yeni Pay Alma Hakkı	149
IV. YENİ PAY ALMA HAKKININ KULLANILMASI	150
1. Genel Açıklama.....	150
2. Kullanma Şartı.....	150
3. İlan ve Süre.....	151
a) İlan	151
b) Süre	153
4. Kullanma Şekli.....	154
5. İmtiyazlı Paylar Bulunması Halinde Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması.....	155
V. YENİ PAY ALMA HAKKINI KULLANMA YETKİSİ OLANLAR.....	155
1. Kanunen Yeni Pay Alma Hakkı Olanlar	156
a) Payscaleleri.....	156
b) Pay veya Payscale Üzerinde İntifa veya Rehin Hakkı Bulunması	156
aa) Pay veya payscale üzerinde intifa hakkı bulunması.....	156
bb) Pay veya payscale üzerinde rehin hakkı bulunması.....	159
2. Anasözleşmeye ve/veya Genel Kurul Kararına Göre Yeni Pay Alma Hakkı Olanlar.....	161
a) Yeni Pay Almada İmtiyazlı Olan Payscaleleri	161
b) Yeni Pay Alma Hakkı Veren İntifa Senedi Sahipleri	162
c) Değiştirilebilir Tahvil Sahipleri.....	163
3. Ortaklığın Elinde Bulunan Kendi Payları İçin Yeni Pay Alma Hakkını Kullanıp Kullanamayacağı.....	166

4. Yavru Ortaklık Elindeki Ana Ortaklık (Holding) Paylarından Doğan Yeni Pay Alma Hakkı	168
5. Devri Kanunla veya Anasözleşme İle Yasaklanmış veya Anonim Ortaklığın Muvafakatine Bağlı Tutulmuş Paylar İçin Yeni Pay Alma Hakkının Kim Tarafından Kullanılacağı ..	169
6. Tevdi Edilen Paylara Ait Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması	170
VI. YENİ PAY ALMA HAKLARININ HESAPLANMASI, YENİ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN DAĞITIMI	170
1. Paysahiplerinin Yeni Pay Alma Haklarının Hesaplanması	170
2. Yeni Payların ve Paysenetlerinin Dağıtımı	172
3. Yeni Pay Alma Kuponu	173
VII. YENİ PAY ALMA HAKKININ SATILMASI, DEVRİ, İNTİKALİ VE DEĞERİNİN TESBİTİ	175
1. Alınıp Satılması, Devri ve İntikali	175
2. Fiyatının Tesbiti	177
VIII. KANUNİ YENİ PAY ALMA HAKKININ SINIRLANDIRILMASI VEYA KALDIRILMASI	178
1. Genel Açıklama	178
2. Yeni Pay Alma Hakkının Genel Kurul Kararıyla ve Haklı Nedenlerle Sınırlandırılabilmesi veya Kaldırılabilmesi	179
3. Yeni Pay Alma Hakkının Sınırlandırılmasının veya Kaldırılmasının Diğer Şartları	179
a) Yönetim Kurulunun Raporu	179
b) Gündeme Bağlılık İlkesinin Yürümemesi	179
c) Toplantı ve Karar Yetersayısı	180
d) Sınırlamanın veya Kaldırmanın Hukuka Aykırı Olmaması	180
4. Kanuni Yeni Pay Alma Hakkının Sözleşme İle Sınırlanmasının Mümkün Olup Olmadığı	181
IX. YENİ PAY ALMA HAKKININ İHLÂL EDİLMESİ	182

ÜÇÜNCÜ AYIRIM
PAYLARIN İTİBARI DEĞERLERİNİN
YÜKSELTİLMESİ SURETİYLE DIŞ
KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. GENEL AÇIKLAMA	184
II. ARTIRIM MERASİMİ.....	187

İKİNCİ BÖLÜM
İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ AYIRIM
GENEL OLARAK İÇ KAYNAKLARDAN
SERMAYE ARTIRIMI

I. KAVRAM.....	191
II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	194
1. Yabancı Hukuktaki Durum.....	194
2. Türk Hukukundaki Durum.....	202
III. İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI TÜRLERİ VE MEVZUATTAKİ DURUM.....	207
1. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı Türleri.....	207
2. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı ve Mevzuat	209
a) Türk Ticaret Kanunu.....	209
b) Vergi Kanunları ve İdari Düzenlemeler	209
c) Sermaye Piyasası Kanunu ve SPK Kurulu Tebliği.....	212

İKİNCİ AYIRIM
SERMAYE ARTIRIMI İÇİN
KULLANILABİLECEK İÇ KAYNAKLAR

I. YEDEK AKÇELER	213
1. Kanuni Yedek Akçeler	214
a) Genel Kanuni Yedek Akçeler	214
b) Özel Kanuni Yedek Akçeler	220
aa) Ortaklığın iktisap ettiği kendi payları için ayrılan yedek akçe.....	220
bb) Yeniden değerlendirme fonu	220
cc) Diğer fonlar	222
2. İradî Yedek Akçeler	222
II. ÖNCEKİ YILDAN AKTARILAN KÂR	226
III. DAĞITILMASINA KARAR VERİLMEMİŞ SON YIL KÂRI	227
1. Türk Ticaret Kanunu ile Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre Kârın Esas Sermayeye Eklenebilir Eklenemeyeceği	229
2. Sermaye Piyasası Mevzuatına Göre Dağıtılabilir Son Yıl Kârının Esas Sermayeye Eklenmesi.....	236
3. Vergi Mevzuatı Bakımından Son Hesap Dönemi Kârının Esas Sermayeye Eklenmesi.....	237

ÜÇÜNCÜ AYIRIM
YENİ PAYLAR ÇIKARILARAK İÇ
KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. AYIRICI ÖZELLİKLERİ.....	240
1. Mevcut Sermayenin Tamamen Ödenmiş Olması Ön Koşulunun Aranmaması.....	240
2. Paysahiplerinin İştirak Taahhüdünde Bulunmalarına Gerek Olmaması	240
3. İmtiyazlı Paysahipleri Özel Kurulunun Kararı Sorunu	241
II. ARTIRIM MERASİMLERİ	242

1. Halka Açık Olmayan Ortaklıkların İç Kaynaklardan Halka Açık Olmayan Sermaye Artırımı Merasimi.....	242
a) Yönetim Kurulunca Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	242
b) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni.....	243
c) Genel Kurulun Sermaye Artırımı Kararı.....	244
d) Yönetim Kurulunun Yazılı Beyanı	245
e) Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	245
f) Yeni Çıkarılan Ödemesiz Payların ve Paysenetlerinin Hak Sahiplerine Verilmesi.....	246
2. Halka Açık Olmayan Ortaklıkların İç Kaynaklardan Halka Açık Sermaye Artırımı Merasimi.....	247
3. Halka Açık Ortaklıkların Tamamiyle İç Kaynaklardan ve/veya Kâr Payından Halka Açık Sermaye Artırımları.....	248
a) Yönetim Kurulunca Anasözleşme Değişikliği Önerisinin ve İzahnamenin Hazırlanıp Karara Bağlanması.....	248
b) Anasözleşme Değişikliği ve İzahname İçin SPK Kurulu'ndan Onay (Uygun Görüş) Alınması	249
c) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması	250
d) Genel Kurulun Sermaye Artırımına İlişkin Anasözleşme Değişikliği Kararı	251
e) İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararları.....	252
f) İhraç Belgesinin Onaylanması İçin SPK Kurulu'na Başvurulması.....	252
g) Yönetim Kurulunun Yazılı Beyanı	253
h) Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	253

DÖRDÜNCÜ AYIRIM
ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ

BİRİNCİ ALT AYIRIM

ÖDEMESİZ PAY VE PAYSNEDİ
ALMA HAKKI OLANLAR

I. PAYSAHİPLERİ.....	256
II. ORTAKLIĞIN ELİNDE BULUNAN KENDİ PAYLARINA VE PAYSNETLERİNE DÜŞEN ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ.....	260
III. MEVCUT PAYLAR VEYA PAYSNETLERİ ÜZERİNDE İNTİFA VEYA REHİN HAKKI BULUNMASI.....	262
1. İntifa Hakkı :	262
2. Rehin Hakkı :	266
IV. İNTİFA SENETLERİ, YENİ ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ.....	267
V. YENİ ÖDEMESİZ PAYLAR VE OPSİYON HAKKI.....	267

İKİNCİ ALT AYIRIM

**ÖDEMESİZ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN
NİTELİKLERİ, ÇIKARILMALARI, ÖDEMESİZ
PAY VE PAYSNEDİ ALMA HAKLARININ
HESAPLANMASI VE DAĞITIMI**

I. ÖDEMESİZ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN NİTELİKLERİ.....	268
II. ÖDEMESİZ PAYSNETLERİNİN ÇIKARILMASI.....	269
III. PAYSAHİPLERİNİN ÖDEMESİZ PAY VE PAYSNEDİ ALMA HAKLARININ HESAPLANMASI, PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN DAĞITIMI.....	269

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM**ÖDEMESİZ PAY VE PAYSENEDİ ALMA KUPONU****DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAY VE PAYSENEDİ ALMA HAKKININ
ALINIP SATILMASI, DEVRİ VE İNTİKALİ****BEŞİNCİ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAYIN VE PAYSENEDİNİN
DEĞERİNİN HESAPLANMASI****ALTINCI ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAY VE PAYSENEDİ
ALMA HAKKININ İHLÂLİ****YEDİNCİ ALT AYIRIM****ÖDEMESİZ PAYLARIN VE PAYSNETLERİNİN
ÇIKARILDIKLARI YIL KÂRINA KATILMALARI****BEŞİNCİ AYIRIM****MEVCUT PAYLARIN İTİBARI DEĞERLERİNİN
YÜKSELTİLMESİ SURETİYLE İÇ
KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI**

I. GENEL AÇIKLAMA	277
II. ARTIRIM MERASİMİ	279

III. ARTIRIMIN İCRASI 282

ALTINCI AYIRIM

**İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE
ARTIRIMI VE VERGİ POLİTİKASI**

I. GENEL AÇIKLAMA 283

II. TÜRK HUKUKU 287

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

**ESAS SERMAYE SİSTEMİNDE SERMAYE
ARTIRIMININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ
VE GERÇEKLEŞMEMESİ**

BİRİNCİ AYIRIM

SERMAYE ARTIRIMININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

I. GENEL AÇIKLAMA 293

II. GENEL KURULUN SERMAYE ARTIRIMI KARARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ 295

1. İptal Edilebilirlik 295

2. Yokluk ve Butlan 300

3. Askıda Hükümsüzlük 303

III. YÖNETİM KURULUNUN SERMAYE ARTIRIMI
VE ANASÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ ÖNERİSİNİN
(KARARININ) YOKLUĞU VE BUTLANI 304

IV. İMTİYAZLI PAYSAHİPLERİNİN VEYA
OLUŞTURDUKLARI KURULLARIN
KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ 305

V. SERMAYE ARTIRIMININ BİR BÜTÜN OLARAK
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ 308

İKİNCİ AYIRIM**SERMAYE ARTIRIMININ GERÇEKLEŞMEMESİ**

I. SERMAYE ARTIRIMININ YAPILAMAMASI	309
II. SERMAYE ARTIRIMINDAN VAZGEÇİLMESİ	311

İKİNCİ KISIM**KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE
GÖRE SERMAYE ARTIRIMI****BİRİNCİ BÖLÜM****KAYITLI SERMAYE SİSTEMİ****BİRİNCİ AYIRIM****KAVRAM****İKİNCİ AYIRIM****KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GİRİŞ**

I. HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA	319
1. Sisteme Giriş Koşulları	319
2. Sisteme Giriş Merasimi	322
a) Kuruluş Sırasında	322
b) Kuruluştan Sonra	323
II. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARDA	325
1. Sisteme Giriş Koşulları	325
2. Sisteme Giriş Merasimi	328
a) Kuruluş Sırasında	328

b) Kuruluştan Sonra	329
aa) Kayıtlı Sermaye Sistemine Girişin ve Buna İlişkin Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Yönetim Kurulunca Karara Bağlanması	329
bb) Sermaye Piyasası Kurulu'ndan İzin Alınması.....	330
cc) Anasözleşme Değişikliği İçin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması	331
dd) Genel Kurulun Anasözleşme Değişikliği Kararı	332
ee) İmtiyazlı Piyasahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararları.....	332
ff) Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçişe İlişkin Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili ve İlanı.....	334

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDEN ÇIKMA VE ÇIKARILMA

I. HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA.....	335
1. Çıkma.....	335
2. Çıkarılma	336
II. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARDA.....	336
1. Çıkma.....	337
2. Çıkarılma	338
III. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE YENİDEN GEÇİŞ SINIRLAMASI	340

İKİNCİ BÖLÜM

KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ AYIRIM

ARTIRIM TÜRLERİ VE UYGULANACAK MEVZUAT

I. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE ARTIRIM TÜRLERİ.....	341
II. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE ARTIRIMA UYGULANACAK HÜKÜMLER.....	342

İKİNCİ AYIRIM

HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. ÖZELLİKLERİ.....	343
1. Mevcut Sermayenin Ödenmiş Olması.....	343
2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İznine Gerek Olmaması.....	344
3. İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararlarına Gerek Olmaması	345
4. Yönetim Kurulunun İmtiyazlı, Primli Paylar Çıkarabilmesi ve Yeni Pay Alma Haklarını Sınırlandırabilmesi.....	345
5. Yeni Payların Taahhüdü, Ödeme, Ayni Sermaye ve Diğer Konular	346
6. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü	346
II. ARTIRIM MERASİMİ	346
1. Yönetim Kurulu'nun Artırım Kararı	347
2. İlan	347
3. Yeni Payların Taahhüdü, Ödeme, Ayni Sermaye ve Diğer Konular	348

4. İmtiyazlı veya Primli Paylar Çıkarılması, Yeni Pay Alma ve İmtiyaz Haklarının Sınırlandırılabilmesi..... 348
5. Kayıtlı Sermaye Tavanına Ulaşılması Durumu 348
6. Yönetim Kurulu Beyanı (TTK. md. 457/2-a) 349
7. Ticaret Siciline Tescil ve İlân..... 349

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

HALKA AÇIK ORTAKLIKLARDA KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GÖRE DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

- I. ÖZELLİKLERİ** 349
 1. Mevcut Sermayenin Ödenmiş Olması 350
 2. TTK.nun 462/3. Maddesi Hükmü 350
 3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İznine Gerek Olmaması 350
 4. İmtiyazlı Payscalelerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararlarına Gerek Olmaması 351
 5. İmtiyazlı veya Nominal Değerinin Üzerinde veya Altında Paylar Çıkarılması 351
 6. Yeni Pay Alma Haklarının Sınırlandırılmaması ve Kaldırılmaması 352
 7. Pay ile Değiştirilebilir Tahvil veya Paya Dönüştürülebilir Türev Araç Çıkarılması 352
 8. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü 352
 9. Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçme, Sistemden Çıkma ve Çıkarılma 353
- II. ARTIRIM MERASİMİ** 353
 1. Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı Kararı..... 353
 2. Yönetim Kurulu Kararının İlânı..... 354
 3. İzahname Hazırlanması ve SPKurulundan Onay Alınması 354
 4. Aracılık Sözleşmesi ve Konsorsiyumu..... 358
 5. Mevcut Payscaleleri Tarafından Yeni Pay Alma Haklarının Kullanılması 359
 6. Payların ve Payscalelerinin Halka Arzı ve Satışı 361

7. İştirak Taahhütnameleri	362
8. Satılan Payların ve Paysenetlerinin Bedellerinin Ödenmesi	363
9. Yeni Payların ve Paysenetlerinin Sahiplerine Verilmesi.....	364
10. Halka Satılmayan Paylar.....	364
11. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	365
12. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	365
III. YENİ PAY ALMA HAKKI.....	366

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. TANIMI	367
II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	368
III. MEVZUAT.....	369
1. Tarihçe	369
2. Yürürlükteki Mevzuat	370
IV. SERMAYE ARTIRIMINDA KULLANILABİLECEK İÇ KAYNAKLAR	372
1. Yedek akçeler	372
a) Kanuni yedek akçe	372
b) İradi yedek akçeler.....	374
c) Gizli yedek akçeler	376
2. Önceki Yıldan Aktarılan Kâr.....	377
3. Dağıtılmasına Karar Verilmemiş Olan Son Yıl Kârı.....	378

BİRİNCİ ALT AYIRIM

KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDEKİ HALKA AÇIK OLMAYAN ŞİRKETLERİN İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. ARTIRIMIN ÖZELLİKLERİ	381
---------------------------------------	------------

1. Mevcut Çıkarılmış Sermayenin Ödenmiş Olması Ön Şartına Gerek Olmaması	381
2. Yönetim Kurulunun Artırım Yetkisinin Süresi	381
3. Kayıtlı Sermaye Tavanının Aşılabilmesi	382
4. İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların Kararlarına Gerek Olmaması	382
5. Paysahiplerinin İştirak Taahhüdünde Bulunmalarına Gerek Olmaması	383
6. Önceki Yıldan Aktarılan Kâr İle Son Hesap Dönemi Kârının Sermayeye Eklenip Ödemesiz Pay Çıkarılabilmesi İçin Genel Kurul Kararı Alınması Zorunluluğu.....	383
II. ARTIRIM MERASİMİ	384
1. Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımı Kararı.....	384
2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın İzni.....	385
3. Artırım Kararının İlânı.....	385
4. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	385
5. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	386
6. Yeni Çıkarılan Ödemesiz Payların ve Paysenetlerinin Hak Sahiplerine Verilmesi.....	387
III. ÖDEMESİZ PAYLAR VE PAYSNETLERİ	387
IV. ÖDEMESİZ PAYSNETLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ	388

İKİNCİ ALT AYIRIM

KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDEKİ HALKA AÇIK ORTAKLIKLARIN İÇ KAYNAKLARDAN VE/ VEYA KÂR PAYINDAN SERMAYE ARTIRIMI

I. MEVCUT SERMAYENİN TAMAMEN ÖDENMİŞ OLMASI ÖN KOŞULUNUN ARANMAMASI.....	389
II. Kayıtlı Sermaye Tavanının Bir Defaya Mahsus Olarak Aşılabilmesi	390
III. ARTIRIM MERASİMİ	390
1. Yönetim Kurulu Kararı.....	390

2. Sermaye Artırımında Kullanılan İç Kaynaklar ve/veya Kâr Payı Kalemlerinin Ortaklığın Sermaye Hesabına Aktarılması.	391
3. Uygun Görüş (Onay) Verilmesi İçin SPK Kurulu'na Başvuru.....	391
4. Ödemesiz Paylar İçin İzahname Yükümlülüğü.....	392
5. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	393
6. Ticaret Siciline Tescil ve İlân.....	394
7. Ödemesiz Payların ve Paysenetlerinin Sahiplerine Verilmesi...	394
8. Kâr Payının Pay Olarak Dağıtılması.....	394
9. TTK.nun 462/3 ve SPK.nun 12/b Maddeleri İle SPK Kurulu'nun VII-128.1 Sayılı Tebliğinin 16/7. Maddesi Hükmü.....	395

BEŞİNCİ AYIRIM

KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNDE SERMAYE ARTIRIMININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

I. GENEL AÇIKLAMA	396
II. YÖNETİM KURULUNUN SERMAYE ARTIRIMI KARARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	397
III. SERMAYE ARTIRIMININ BİR BÜTÜN OLARAK HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	398

ALTINCI AYIRIM

SERMAYE ARTIRIMININ GERÇEKLEŞMEMESİ

I. SERMAYE ARTIRIMININ YAPILAMAMASI	399
II. SERMAYE ARTIRIMINDAN VAZGEÇİLMESİ	400

ÜÇÜNCÜ KISIM

ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ BÖLÜM TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

BİRİNCİ AYIRIM

TANIMI

İKİNCİ AYIRIM

ÖZELLİKLERİ

1. Sermaye Artırımının Genel Kurul Kararıyla Değil, Değıştirme veya Alım Haklarının Kullanılması İle Gerçekleşmesi 404
2. Çıkarılan Payların Kimlere Verileceğı 404
3. Süre Sınırlamasının Sözkonusu Olmaması..... 405
4. Değıştirme ve Alım Hakları 405
5. Payscaleleri ile Değıştirme veya Alım Hakkını Haiz Kişilerin Korunması 406
 - a) Payscalelerinin Korunması – Önerilmeye Muhatap Olma Hakkı 406
 - b) Değıştirme veya Alım Hakkı Sahiplerinin Korunması 407

İKİNCİ BÖLÜM

ESAS VE KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ AYIRIM

ÖN KOŞULLAR

1. Artırım Sınırı409
2. Mevcut Payların Bedellerinin Ödenmiş Olması.....409

İKİNCİ AYIRIM

ESAS SERMAYE SİSTEMİNDEKİ HALKA AÇIK OLMAYAN ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI SERMAYEARTIRIMI MERASİMİ

1. Yönetim Kurulunun Anasözleşme Değişikliği Önerisini
Hazırlayıp Karara Bağlaması411
2. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması 412
3. Genel Kurulun Daveti ve Anasözleşme Değişikliği Kararı..... 412
4. İmtiyazlı Paysahiplerinin veya Oluşturdukları Kurulların
Onama Kararları.....414
5. Anasözleşme Değişikliği Kararının Ticaret Siciline Tescili..... 415
6. Değiştirme veya Alım Haklarının Kullanılması416
7. Yönetim Kurulunun Beyanı.....416
8. Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili.....417
9. Anasözleşmeden Çıkarılacak Hüküm.....417

ÜÇÜNCÜ AYIRIM**ESAS SERMAYELİ HALKA AÇIK VE YENİ
AÇILACAK OLAN ORTAKLIKLARDA
ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI**

I. GENEL OLARAK	418
II. ARTIRIM MERASİMİ	418
1. Yönetim Kurulu Tarafından Anasözleşme Değişikliği Önerisinin Hazırlanıp Karara Bağlanması	418
2. İzahname Düzenlenmesi ve SPK Kurulu'nun Onayı.....	419
3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması	424
4. Genel Kurulun Şarta Bağlı Sermaye Artırımı Kararı	425
5. İmtiyazlı Paysahiplerinin ve/veya Oluşturdukları Kurulların Onama Kararları.....	426
6. Aracılık Sözleşmesi ve Konsorsiyumu Düzenlenmesi.....	427
7. Anasözleşme Değişikliğine İlişkin Genel Kurul Kararının Ticaret Siciline Tescili.....	428
8. Mevcut Paysahipleri Tarafından Yeni Pay Alma Hakkının Kullanılması	428
9. Halkın Yeni Paysenetlerini Satılmaya Daveti - Sirkülerin Yayımlanması.....	429
10. Halka Arz ve Satış	430
11. Değiştirme ve Alım Haklarının Kullanılması.....	432
12. Satılan Paysenetlerinin Bedellerinin Ödenmesi.....	432
13. Paysenetlerinin Tamamının Halka Satılmaması Hali	433
14. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) Anonim Şirketine Bildirim...	433
15. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	434
16. Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili.....	434
17. Anasözleşmeden Çıkarılacak Hüküm.....	434
18. Yeni Paysenetlerinin Sahiplerine Verilmesi	435

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMI

BİRİNCİ AYIRIM

HALKA AÇIK KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI ARTIRIM

I. GENEL OLARAK.....	437
II. ARTIRIM MERASİMİ	438
1. Yönetim Kurulunun Şarta Bağlı Sermaye Artırımı Kararı	438
2. İzahname Düzenlenmesi ve SPK Kurulu Onayı.....	438
3. Yönetim Kurulu Kararının Ticaret Siciline Tescili.....	439
4. Halka Arz – Sirküler Yayımlanması	439
5. Değiştirme veya Alım Haklarının Kullanılması	439
6. Satılan Payların Bedellerinin Ödenmesi.....	440
7. Yönetim Kurulunun Beyanı.....	440
8. Anasözleşme Değişikliğinin Ticaret Siciline Tescili.....	440
9. Halka Satılmayan Paylar ve SPK Kurulu'na Başvuru	440

İKİNCİ AYIRIM

HALKA AÇIK OLMAYAN KAYITLI SERMAYELİ ORTAKLIKLARDA ŞARTA BAĞLI ARTIRIM

I. GENEL OLARAK.....	441
II. ARTIRIM MERASİMİ	442

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

**ŞARTA BAĞLI SERMAYE ARTIRIMININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE GERÇEKLEŞMEMESİ**

BİBLİYOGRAFYA.....445